

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

**“YASHIL” IQTISODIYOTGA O‘TISHDA INNOVATSIYALARNI
KENG JORIY QILISH VA BARQAROR IQTISODIYOTNI
INSTITUTSIONAL TARAQQIY ETTIRISH DOLZARBLIGI**

**INSTITUTIONAL DEVELOPMENT OF A SUSTAINABLE
ECONOMY AND WIDE IMPLEMENTATION OF INNOVATIONS
DURING THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY**

**ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ УСТОЙЧИВОЙ
ЭКОНОМИКИ И ШИРОКОЕ ВНЕДРЕНИЕ ИННОВАЦИЙ ПРИ
ПЕРЕХОДЕ К “ЗЕЛЕННОЙ” ЭКОНОМИКЕ**

Onlayin xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2024-yil 20-may

MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

III shu'ba

YANGI O'ZBEKISTONDAGI KO'P VEKTORLI, PROGMAKIK,
KONSEPTUAL ISLOHOTLARIDA "YASHIL" IQTISODIYOTNI
KENG JORIY ETISH ORQALI TARKIBIY O'ZGARTIRISHLARNI
CHUQURLASHTIRISH

Section III

DEEPENING STRUCTURAL CHANGES DUE TO WIDE
IMPLEMENTATION OF "GREEN" ECONOMY
IN MULTI-VECTOR PROGRAMMATIC, CONCEPTUAL REFORM
IN THE NEW UZBEKISTAN

III секция

УГЛУБЛЕНИЕ СТРУКТУРНЫХ ПЕРЕМЕН ЗА СЧЕТ
ШИРОКОГО ВНЕДРЕНИЯ "ЗЕЛЕННОЙ" ЭКОНОМИКИ
В МНОГОВЕКТОРНЫХ ПРОГРАМАТИЧЕСКИХ,
КОНЦЕПТУАЛЬНЫХ РЕФОРМАХ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ

КОРПОРАТИВ ТУЗИЛМАЛАРДА ДЕБИТОР ҚАРЗДОРЛИКНИНГ ИҚТИСОДИЙ МОҲИЯТИ ВА АСОСИЙ МЕЗОНЛАРИ

Мустафаева Шахло Мирзакуловна

Ўзбекистон Республикаси Банк-молия академияси

Аннотация: Ушбу мақолада корпоратив тузилмалар дебитор қарздорлиги муаммолари ва бартараф этиш хусусидаги иқтисодий моҳияти ва асосий мезонлари, дебитор қарздорлики вужудга келишининг сабаблари ва уни тартибга солишнинг ташкилий-ҳуқуқий асослари ўрганилган. Корпоратив тузилмалар дебитор қарздорлигини бартараф этишда иқтисодий механизмлари самарадорлигини ошириш йўллари ҳамда ташкилий-ҳуқуқий тизимини такомиллаштириш йўллари тўғрисида илмий хулосалар келтирилган.

Калит сўзлар: корпоратив тузилма, пул маблағлари, пул оқими, нақд пуллар, жорий актив, аудит, аудит ташкилоти, аудит дастури, ликвидлилик, тижорат банки.

Abstract: This article examines the economic nature and main criteria of the problems and elimination of receivables of corporate structures, the reasons for the emergence of receivables and the organizational and legal basis of its regulation. scientific conclusions are presented on ways to improve the efficiency of economic mechanisms of corporate structures in the elimination of receivables, ways to improve the organizational and legal system of eliminating receivables in corporate structures.

Key words: corporate structure, funds, cash flow, cash, current asset, audit, audit organization, audit program, liquidity, commercial bank.

Аннотация: В данной статье изучены экономическая сущность и основные критерии проблем и ликвидации дебиторской задолженности корпоративных структур, причины возникновения дебиторской задолженности и организационно-правовые основы ее регулирования. Представлены научные выводы о путях повышения эффективности экономических механизмов корпоративных структур при ликвидации дебиторской задолженности и путях совершенствования организационно-правовой системы.

Ключевые слова: корпоративная структура, фонды, денежный поток, денежные средства, оборотные активы, аудит, аудиторская организация, программа аудита, ликвидность, коммерческий банк.

Бозор иқтисодиёти шароитида ҳўжалик юритувчи субъектлар молиявий натижаларида дебитор ва кредитор қарзларнинг вужудга келмаслигини ҳеч ким кафолатлай олмайди, бироқ уларнинг тегишли меъёрларини таъминлаш муҳим аҳамият касб этиши таъкидланади. Агар ушбу меъёрлар таъминланмаса, дебитор қарзларни ундириш юзасидан тегишли назорат ишлари ташкил этилмаса дебитор қарзлар нафақат корхона ва ташкилотнинг молиявий ҳолатига, балки миллий иқтисодиётга салбий таъсир кўрсатиши мумкинлиги эътироф этилади.

Шу боис ҳам мамлакатимизда бозор муносабатларининг тобора чуқурлашиб бориши хизмат кўрсатиш соҳасидаги корхоналар қарздорлигини модернизация қилиш билан боғлиқ қатор зиддиятли ҳолатларни ҳал этилишини талаб этмоқда.

Шуни таъкидлаш жоизки, ҳўжалик юритувчи субъектлар молиявий фаолиятида вужудга келаётган дебитор қарзлар фақат уларнинг товар ва хизматлар сифатининг пастлиги ёки бозорда маркетинг ва менежментни самарали ташкил этилмаганлиги сабабли пайдо бўлиб қолмайди. Бунга макроиқтисодий даражада содир бўлаётган, шунингдек, мамлакатда юритилаётган молиявий ва иқтисодий сиёсатнинг бевосита ва билвосита таъсири мавжуд бўлади. Яна ҳам оддийроқ қилиб айтадиган бўлсак, мамлакатда макродаражада юритилаётган сиёсат микродаражада фаолият юритаётган ҳўжалик юритувчи субъектларнинг ишига билвосита таъсир кўрсатади. Хусусан, макродаражадаги сиёсат ўз таркибига пул-кредит сиёсати, бюджет ва солиқ сиёсати, божхона сиёсатини олади.

Мамлакатда фаолият юритаётган барча хўжалик юритувчи субъектлар юқорида қайд этилган сиёсатнинг ҳар бири билан бевосита ва билвосита боғлиқдир.

Хусусан, ишлаб чиқарувчи корхоналарда хуфёна иқтисодиётнинг мавжудлиги сотилган товарлар ва кўрсатилган хизматлар учун тўловлар бевосита уларнинг ҳисобварақларига келиб тушмайди, балки нақд пулларда айрим кишиларнинг ихтиёрига ўтиб кетади. Натижада хўжалик юритувчи субъектларнинг ҳисобварақлари бўйича молиявий жиҳатдан муаммолар вужудга келади, яъни мол жўнатувчи ва хизмат кўрсатувчилар билан ҳисоб-китобларни амалга ошириш бўйича етарли молиявий маблағларга эга бўлишмайди.

Хуфёна иқтисодиёт – нафақат ижтимоий-иқтисодий тузилмалар, жамиятдаги иқтисодий муносабатларни ўз ичига олувчи мураккаб воқелик, балки, аввало, жамият томонидан назорат қилиб бўлмайдиган, мамлакат аҳолисининг бир қисмини ташкил қилувчиларнинг шахсий ва гуруҳий манфаатларни қондириш, яъни катта миқдорда қўшимча даромад (фойда) олишни кўзлаб давлат органлари бошқаруви ва назоратидан яширинган ҳолда, давлат ва нодавлат мулкдан иқтисодий бойлик орттириш, тадбиркорлик қобилиятидан жиноий йўл билан фойдаланишдир. У ошкор расмий иқтисод билан чамбарчас боғланган бўлиб, унинг таркибий қисмидир.

Таъкидлаганимиздек, хуфёна иқтисодиёт ривожланган ва ривожланаётган мамлакатларда ҳам мавжуд бўлиб, собиқ иттифоқ таркибига кирувчи республикаларнинг бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида унинг улуши сезиларли салмоқни эгаллайди. Миллий иқтисодиётда хуфёна иқтисодиётнинг юқорилиги банкротлик механизмнинг табиий амал қилиш имкониятини бермайди, натижада хўжалик юритувчи субъектлар баланс ҳисоботларида дебитор ва кредитор қарздорликларни вужудга келишига сабаб бўлмоқда.

Банкдан ташқари амалга оширилаётган нақд пул айланмалари ҳажмининг ортиб бориши хўжалик юритувчи субъектларнинг молиявий ҳолатига билвосита таъсири натижасида уларда дебитор қарзлар ҳажмининг ортишига олиб келмоқда. Хусусан, электр-энергиясини ишлаб чиқарувчи корхоналарда вужудга келаётган қарздорликларнинг асосий сабабларидан бири аҳоли тўлов қобилиятининг нисбатан пастлиги бўлиб, бу ўз навбатида фойдаланилган газ учун тўловларни амалга оширишга ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда. Аҳолининг сотиб олиш қобилиятини пастлигининг асосий сабабларидан бири банкдан ташқари нақд пул айланмалари ҳажмининг юқорилигидир. Чунки хўжалик юритувчи субъектлар эҳтиёжларига, шунингдек, иш ҳақи учун зарур бўлган нақд пулларни ўз вақтида ва етарли миқдорда ололмайди. Натижада буларнинг барчаси аҳолининг сотиб олиш қобилиятига салбий таъсир кўрсатади.

Корпоратив тузилмалари қарздорлигини модернизациялашда қатор ижтимоий-иқтисодий тизимлар мавжуд бўлиб, уларнинг асосийлари қуйидаги расмда келтирилган (1-расм).

1-расм: Корпоратив тузилмалари қарздорлигини модернизациялаш тизимининг асосий йўналишлари.

1-расмда корпоратив тузилмалари қарздорлигини модернизациялашнинг айнан корхона фаолияти билан боғлиқ жиҳатлари келтирилган. Хусусан, корхонада унинг таркибига ҳуқуқий-ташкилий йўналиш, молиявий йўналиш, ишлаб-чиқариш йўналиши, маҳаллий ва халқаро интеграция йўналишларини киритиш мақсадга мувофиқ.

Албатта, ушбу йўналишлар рўйхатини яна кенгайтириш мумкин, бироқ, бизнинг назаримизда, 1-расмда корхоналар қарздорлигини модернизациялаш сифатида келтирилган тўртта ҳолат қўйилган масалани тўлиқ очиб беришга етарли равишда хизмат қилади.

ХУЛОСА

Корпоратив тузилмалари қарздорлигини модернизациялашда ҳуқуқий-ташкилий йўналишда асосий эътибор мавжуд қарз суммаларни ҳуқуқий асосининг таъминланганлигига, уларни ундириб олишда зарур маълумотларга эга бўлишига қаратилади. Шунингдек, хизмат кўрсатиш кохоналари қарздорлигини модернизациялашнинг ўзига хос жиҳатларидан бири шундаки, қарздорлик масалалари вуждуга келишидан олдин унинг олдини олишга қаратилади. Бунинг учун корхона томонидан товар жўнатиш ёки хизматлар кўрсатишдан олдин улар учун зарур бўлган тўловлар ўз вақтида тўлиқ амалга оширилишини таъминлашга хизмат қиладиган ташкилий асос мавжуд бўлиши зарур.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Очилов И.С. Хизмат кўрсатиш соҳаси корхоналарида самарадорликни ошириш йўллари. Иқтисод фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун тайёрланган диссертация автореферати. – Самарқанд, – 2020. – 25 б.
2. Аминов З.Ю. Хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш йўллари. Иқтисод фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун тайёрланган диссертация автореферати. – Самарқанд, – 2019. – 25 б.
3. Худайберганов Д.Т. Иқтисодиётни ривожлантиришда товарлар ва хизматлар бозори самарадорлигини ошириш имкониятлари. (Хоразм вилояти мисолида). Иқтисод фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун тайёрланган диссертация автореферати. – Самарқанд, – 2020. – 22 б.
4. Юлдашев Ш.К. Заработная плата в системы материального стимулирования труда в условиях формирования рыночных отношений. Автореферат дисс. На соиск. уч. к.э.н. –Т.:, 2014. – 24 с.
5. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. 25.01.2020. <https://uza.uz/oz/politics/zbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyeevning-oliy-25-01-2020>

MUNDARIJA

I shu'ba

IJTIMOY-IQTISODIY BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISH UCHUN "YASHIL" IQTISODIYOTGA JADAL O'TISH

Section I

ACCELERATED TRANSITION TO A GREEN ECONOMY TO ACHIEVE SOCIO-ECONOMIC SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

I секция

УСКОРЕННЫЙ ПЕРЕХОД К "ЗЕЛеной" ЭКОНОМИКЕ ДЛЯ ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

The Development of Marketing Innovations in Retail Trade	4
Shakhriyor Sadullaev, Sadullayeva Shahrizoda	
Направления совершенствования стратегии компании для успешной организации IPO	9
Шахзод Сайдуллаев	
"Yashil iqtisodiyot"ni rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish	11
Abdurahmonov Xolboy To'xtayevich	
Тўқимачилик саноати кластерлари инновацион фаолиятининг барқарор ривожланиш муаммолари ва ечимлари	14
Икрамов Мақсад Муратович	
O'zbekistonda chakana savdo korxonalarini rivojlanishi va innovatsion faoliyati	20
Karimov Baxrom Ilhomjonovich	
Unveiling the Dynamics of Agglomeration Economies in Sustainable Development	24
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich	
Kimyo tolalari asosida to'qimachilik mahsulotlari bozorini diversifikatsiyalash usullari	28
Raximov Furqat Jalolovich	
Qashqadaryo viloyatida Safari turizmini rivojlantirish dinamikasini o'rganish	32
Ro'ziyev Bobir Akramovich	
Брендни шакллантириш ва ривожлантириш бўйича замонавий маркетинг назариялари ва стратегиялари	34
Зияева Шахло Шоакбар қизи	
The Development of Marketing Innovations in Retail Trade	37
Shakhriyor Sadullaev, Sadullayeva Shahrizoda	
Ногиронлиги бор шахсларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш масалалари	42
Каримов Бекзоджон Илхомович	
Ichki turizmni rivojlanlantirish tashkiliy mexanizmining asosiy prinsiplari	45
Dehqonov Burxon Rustamovich	
"Yashil" iqtisodiyotga o'tishda ko'zi ojizlar bandligining innovatsion yechimi	48
Usmonov Ziyodulla Ulmas o'g'li	
Аудиторлик текширувини халқаро стандартлар асосида ташкил этиш хусусиятлари	51
Исмоилова Феруза Исроиловна	

II shu'ba

“YASHIL” IQTISODIYOTGA INNOVATSIYALARNI KENG JORIY ETISHDA
ILMIY TADQIQOT ISHLARINING LOYIHAVIY ISTIQBOLLARI

Section II

DESIGN PERSPECTIVES FOR RESEARCH WORK ON THE WIDE IMPLEMENTATION
OF INNOVATIONS IN THE GREEN ECONOMY

II секция

ПРОЕКТНЫЕ ПЕРСПЕКТИВЫ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ РАБОТ
ПО ШИРОКОМУ ВНЕДРЕНИЮ ИННОВАЦИЙ В “ЗЕЛЕНУЮ” ЭКОНОМИКУ

Ta'minot zanjirini boshqarishda transport logistikasi usullarini takomillashtirish.....	56
Zoxidova Nazokat Berdimurot qizi	
Rivojlanayotgan mamlakatlarda fond bozorining rivojlanishi tahlili.....	58
Axmedov Doniyorbek Ulugbek o'g'li	
Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazorat usullaridan samarali foydalanish yo'llari.....	60
Kultayev Farxod Shavkatovich	
Янги Ўзбекистонда инсон экологиясини юксалтиришнинг инновацион механизмлари.....	62
Ҳакимов Назар Ҳакимович, Раҳмонов Дўстмурод Абдиназарович	
Тадбиркорлик субъектларини ривожлантиришда саноат ипотекасининг ўрни.....	67
Султанов Баҳром Бегдуллаевич	
Ижтимоий ҳимояни ривожлантиришда янгича ёндашувлар.....	70
Каримов Бекзоджон Илхомович	
Капитал бозорини ривожлантириш масалалари.....	72
Турдиева Узайда Омирбаевна	
Инновацион тараққиёт йўлига ўтиш даврида меҳнатга ҳақ тўлашнинг рағбатлантирувчи таъсирини оширирилиши.....	74
Алимжон Қулматов	
Zamonaviy logistika tizimida marketing strategiyalaridan foydalanishni takomillashtirish.....	78
Xasanov Sarvar Ulug'bek o'g'li	
The Development of Marketing Innovations in Retail Trade.....	81
Shakhriyor Sadullaev, Sadullayeva Shahrizoda	
Innovatsion rivojlanishni baholovchi statistik ko'rsatkichlar tizimini takomillashtirish (xorij tajribasi).....	86
Nuriddinov Zufar Akbarovich	
Махсус иқтисодий зоналар фаолияти самарадорлигини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида.....	90
Давлаев Ғолиб Ашурович	
Hududlarning iqtisodiy jihatdan rivojlantirishda “yashil” iqtisodiyot va “yashil” ish o'rinlarining ahamiyati.....	92
Shomirzayev Abdug'affor Abdujabbor og'li	
Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalar jarayonlarini samarali boshqarish yo'llari.....	94
Safarova Dilfuza Baxramovna	
Ижтимоий харажатларни молиялаштиришнинг асосий масалалари.....	99
Тураев Очил Ярашевич	
Инсофли солиқ тўловчиларни кўпайтириш – солиқ кўрсаткичларининг муҳим омили сифатида.....	102
Абдурасулов Алишер Абдурасулович	
Ўзбекистоннинг солиқ сиёсати – макроиқтисодий барқарорликни таъминлашнинг муҳим омилидир...106	
Ҳотамов Алишер Фарходович	
Мулкий муносабатларни ривожлантиришга таъсир этувчи омилларни тартибга солиш ва самарали бошқариш усуллари.....	109
Бобобеков Эргаш Абдумаликович	

III shu'ba

YANGI O'ZBEKISTONDAGI KO'P VEKTORLI, PROGMAKIK, KONSEPTUAL ISLOHOTLARIDA "YASHIL" IQTISODIYOTNI KENG JORIY ETISH ORQALI TARKIBIY O'ZGARTIRISHLARNI CHUQURLASHTIRISH

Section III

DEEPENING STRUCTURAL CHANGES DUE TO WIDE IMPLEMENTATION OF "GREEN" ECONOMY IN MULTI-VECTOR PROGRAMMATIC, CONCEPTUAL REFORM IN THE NEW UZBEKISTAN

III секция

УГЛУБЛЕНИЕ СТРУКТУРНЫХ ПЕРЕМЕН ЗА СЧЕТ ШИРОКОГО ВНЕДРЕНИЯ "ЗЕЛеной" ЭКОНОМИКИ В МНОГОВЕКТОРНЫХ ПРОГРАМАТИЧЕСКИХ, КОНЦЕПТУАЛЬНЫХ РЕФОРМАХ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ

Инклюзив иқтисодий ўсиш: назария, муаммо ва уларнинг ечимлари.....	113
Тангрибердиев Сулаймон Камилжонович	
О'zini o'zi band qilgan shaxslardan olinadigan soliqlarni takomillashtirish orqali yashirin iqtisodiyotni jilovlash masalalari.....	116
Davranov Iskandar Jumayevich	
Предпосылки развития зелёного финансирования коммерческими банками Узбекистана	123
Шадиева Дилдора	
Тижорат банкларининг молиявий барқарорлигини ошириш йўллари.....	125
Йўлдошев Сафармурод Муҳаммадович	
Анализ и оценка учета финансовых результатов и направления его к совершенствованию.....	128
Шин Инесса Олеговна	
Soliq ma'muriyatchiligini raqamlashtirish orqali yashirin iqtisodiyotni qisqartirishning ustuvor yo'nalishlari ...	132
Davranov Iskandar Jumayevich	
Йирик инвестиция лойиҳаларини ишлаб чиқиш, самарали молиялаштириш манбаларини аниқлаш ва уларни амалга оширишда юзага келадиган асосий хатарлар (рисklar)ни таҳлил қилиш ("Олмалиқ КМК" АЖ мисолида)	135
Аббосхон Азимов Гайратиевич	
Тижорат банкларининг молиявий барқарорлигини ошириш йўллари.....	139
Йўлдошев Сафармурод Муҳаммадович	
Корпоратив тузилмаларда дебитор қарздорликнинг иқтисодий моҳияти ва асосий мезонлари	142
Мустафаева Шахло Мирзакуловна	
Тижорат банкининг комплаенс назорати, унинг моҳияти ва аҳамияти.....	145
Юнусов Бахтиёр Шавкатович	
O'zbekiston Respublikasida zamonaviy bank xizmatlarini rivojlantirish istiqbollari	149
Kadirov Laziz	

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. Maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.